Teastas Eorpach na Gaeilge

Siollabas Mheánleibhéal 1 (B1)

IONAD NA DTEANGACHA
Language Centre

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Clár

Réamhrá 2
Labhairt agus éisteacht..3
Léitheoireacht 3
Scríbhneoireacht 3
Topaic 1: Cúlra agus áit chónaithe 4
Topaic 2: An teaghlach..8
Topaic 3: An teach..11
Topaic 4: Cúrsaí oibre..14
Topaic 5: Taisteal agus Laethanta saoire..17
Topaic 6: Cúrsaí oideachais..20
Topaic 7: Caitheamh aimsire (Spórt agus ceol)..24
Topaic 8: Bia agus deoch..27
Topaic 9: An saol laethúil..31
Topaic 10: Cúrsaí siopadóireachta..34
Topaic 11: An duine 37
Topaic 12: Coinní agus socruithe 40
Topaic 13: Ag foghlaim teangacha..42
Topaic 14: Caitheamh aimsire..45
Topaic 15: Ag labhairt faoin am atá amach romhainn 48

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Réamhrá

- Leagtar síos sa siollabas seo na réimsí úsáidte teanga ba chóir bheith ar chumas na bhfoghlaimeoirí sula dtabharfaidh siad faoin scrúdú *Meánleibhéal 1* (B1).

- Is tógáil ar na heilimintí teanga a bhí i siollabais A1 agus A2 atá sa siollabas seo. Tá an bhéim ar fhorbairt agus ar thógáil.

- Leagtar síos sa siollabas seo an t-íosmhéid teanga atá riachtanach chun go mbeidh foghlaimeoirí in ann feidhmiú sna réimsí sin. Glactar leis go gcuirtear riachtanais na bhfoghlaimeoirí san áireamh i gcónaí agus cúrsa teagaisc á dhearadh.

- Is siollabas cumarsáideach an siollabas seo. Is é a chiallaíonn sin ná go ndírítear ar fheidhmeanna éagsúla a bhfuil baint acu le topaic nó le hábhar faoi leith. Ansin, tugtar samplaí de na múnlaí cainte a d'fhéadfaí a úsáid chun na feidhmeanna sin a chur i láthair na bhfoghlaimeoirí. Chomh maith leis sin, tugtar liosta focal agus frásaí a bheidh úsáideach agus an t-ábhar sin á mhúineadh sa rang. Ní liostaí iomlána na múnlaí cainte agus an stór focal atá sa siollabas seo, agus molaimid do mhúinteoirí riachtanais na bhfoghlaimeoirí a chur san áireamh agus iad ag ullmhú a gcúrsaí féin.

- Is féidir le múinteoirí an t-ábhar atá sa siollabas a chur le chéile cibé bealach atá oiriúnach don chúrsa teagaisc atá á chur le chéile acu. Is é sin le rá nach gá cloí le hord nó le leagan amach na n-ionad anseo. Mar sin féin, tá sé tábhachtach na feidhmeanna éagsúla agus na heiseamláirí teanga a chlúdach. I gcásanna áirithe, cuirtear níos mó ná nath cainte/abairt amháin i láthair chun feidhm teanga ar leith a chur in iúl. Ag an leibhéal seo, ní miste d'fhoghlaimeoirí cinneadh a dhéanamh gan na nathanna/na habairtí go léir a úsáid, ach ba chóir go dtuigfidís gach nath acu nuair a chloiseann siad iad in úsáid ag daoine eile.

- Ceann de na nithe is suntasaí faoin siollabas cumarsáideach ná an chaoi a gcuirtear an ghramadach i láthair. Sna siollabais thraidisiúnta, tugadh tús áite do mhúineadh na gramadaí, ach i siollabais chumarsáideacha, déantar na míreanna gramadaí a mhúineadh go feidhmiúil i gcomhthéacs na n-ábhar agus na dtopaicí. Mar shampla, déantar tagairt don tuiseal ginideach i roinnt aonad sa siollabas seo. Tá sé tábhachtach go mbeadh foghlaimeoirí ag an leibhéal seo in ann an tuiseal ginideach sin a aithint, ach níltear ag moladh gur cheart na rialacha go léir a bhaineann leis an ghinideach a chuir faoina mbráid. Cinnte, glactar leis, nár chóir faillí a dhéanamh i bpointí lárnacha gramadaí agus gur minic a bhíonn sé úsáideach díriú go foirmeálta ar phointí gramadaí faoi leith.

- Sa siollabas seo, glactar leis go gcuirfidh na múinteoirí na samplaí teanga in oiriúint do cibé canúint atá in úsáid acu féin. Bheifí ag súil leis ag an leibhéal seo go mbeadh na foghlaimeoirí ag cloí den chuid is mó le canúint amháin. Sin ráite, ba chóir go mbeidís ar an eolas faoi phríomhghnéithe na gcanúintí eile sa chaoi is nach gcuirfeadh difríochtaí canúna aon bhac ar an chumarsáid.

- Seo thíos léiriú gearr ar na rudaí is féidir le foghlaimeoir a bhfuil leibhéal B1 bainte amach aige nó aici a dhéanamh sna scileanna éagsúla.

Labhairt agus éisteacht

Ag an leibhéal seo bíonn foghlaimeoirí in ann páirt a ghlacadh, gan aon réamhullmhúchán, i gcomhráite faoi thopaicí coitianta a bhaineann lena ngnáthshaol féin (féach an siollabas). Ba chóir go dtuigfidís brí ghinearálta chláir theilifíse, nó teachtaireachtaí teileafóin. Ba cheart go mbeidís in ann páirt a ghlacadh i malartú tuairimí simplí maidir le hábhair a bhfuil taithí acu orthu, ach ní fhéadfaidís dearcadh casta a chur in iúl. Is í 'an tsothuarthacht' (*predictability)* is tábhachtaí ag an leibhéal seo.

Léitheoireacht

Ag an leibhéal seo, tuigeann foghlaimeoirí an bhrí ghinearálta a bhaineann le gnáthionchur faoi ábhair a bhfuil taithí acu orthu, mar shampla, ailt shimplí neamhshainiúla ar nuachtáin agus ar irisí, bróisiúir nó bileoga a bhaineann le himeachtaí cultúrtha, caitheamh aimsire agus araile. Tuigeann siad cur síos ar eachtraí, ar mhothúcháin agus ar araile de réir mar a chuirtear in iúl iad i ngnáthlitreacha, i dteachtaireachtaí ríomhphoist agus araile.

Scríbhneoireacht

Ag an leibhéal seo, is féidir le foghlaimeoirí nótaí gearra simplí a scríobh, mar shampla teachtaireachtaí ríomhphoist agus litreacha pearsanta simplí ag tabhairt eolais ar eachtraí nó ag cur síos ar imeachtaí. Ina gcuid oibre féin, beidh siad in ann gnáthlitir a scríobh ag soláthar fíricí, dátaí agus araile. Moltar a gcuid oibre/dréachtaí a sheiceáil mar is dócha go mbeadh earráidí tromchúiseacha in obair ar bith a bheadh neamhghnách nó nach mbeadh taithí acu uirthi.

- Tá gach eolas faoi Theastas Eorpach na Gaeilge le fáil ag www.teg.ie

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 1: Cúlra agus áit chónaithe

Feidhmeanna		Samplaí
1.1	Ag cur ceiste ar dhuine faoina (h)ainm agus ag freagairt na ceiste sin	Cén chéad ainm atá ort? / Cén t-ainm baiste atá ort? Niall. Cén sloinne atá ort? Mac Gearailt.
1.2	Ag fiafraí de dhuine/dhaoine cé as iad agus ag freagairt na ceiste sin.	Cé as tú/sibh? Cad as duit/daoibh? Is as an Pholainn mé/dom ach tá mé i mo chónaí i mBaile Átha Cliath anois.
1.3	Ag cur ceiste faoi náisiúntacht agus ag freagairt na ceiste sin	An as an Danmhairg tú? Ní hea, is as an Iorua mé. An Sualannach tú? Is ea. Rugadh mé in aice le Stócólm.
1.4	Ag fiafraí de dhuine/dhaoine cén seoladh atá acu agus ag freagairt na ceiste sin	Cén seoladh atá agat? Uimhir a cúig, Bóthar an Bhaile Bhuí. Uimhir fiche a dó, Ascaill Uí Ghríofa.
1.5	Ag lorg eolais faoin áit a bhfuil duine ina c(h)ónaí agus ag tabhairt an eolais sin	Cén áit a bhfuil sé sin go díreach? Tá sé i lár na cathrach. Tá sé ar imeall na cathrach/an bhaile. Tá sé díreach in aice leis an fharraige. Tá sé i mbruachbhaile fiche nóiméad ón chathair.
1.6	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi áiseanna	An bhfuil áiseanna maithe sa cheantar? Tá áiseanna den scoth ann. Tá ionad siopadóireachta i lár an bhaile. Tá siopa grósaera díreach in aice liom.
1.7	Ag rá go bhfuil gá le háiseanna faoi leith	Tá ionad spóirt ag teastáil don aos óg. Tá gá le páirc nua peile.
1.8	Ag lorg tuairimí faoi cheantar	An maith leat an áit? An dtaitníonn an ceantar leat?
1.9	Ag cur tuairimí dearfacha in iúl faoi cheantar	Is breá liom é. Tá mé díreach in aice leis na sléibhte agus na coillte. Tá sé go deas. Is breá liom an trá. Tá go leor feirmeacha in aice liom.
1.10	Ag cur tuairimí diúltacha in iúl faoi cheantar	Bíonn sé an-torannach ag an deireadh seachtaine. Bíonn an iomarca tráchta ann uaireanta.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	**Samplaí**
An chopail (ceisteanna agus freagraí)	Is as an Danmhairg mé. An as Meiriceá tú? Is ea/Ní hea.
Uimhir + (**a haon** agus araile)	Tá mé i mo chónaí ag uimhir tríocha is a dó.
I lár + **ar imeall** an tuiseal ginideach	I lár an bhaile/ar imeall na cathrach. (*Is leor na cinn seo)*

Stór focal	**Samplaí**
Tíortha agus náisiúntachtaí	An Bheilg (Beilgeach) An Ollainn (Ollannach) An tSualainn (Sualannach) An Iorua (Ioruach) An Pholainn (Polannach) An Ghréig (Gréagach) An Rúis (Rúiseach)
Seoladh	Bóthar Sráid Ascaill Plás Céide Cearnóg Páirc
Áiteanna	Sa chathair/ar imeall na cathrach Sa bhaile/ar imeall an bhaile Díreach in aice leis an fharraige I mbruachbhaile
Gnéithe geografacha	Sliabh/sléibhte Abhainn/aibhneacha Loch/lochanna Páirc/páirceanna Cnoc/cnoic Oileán/oileáin Trá/tránna
Áiseanna	Ionad siopadóireachta Ionad aclaíochta Siopa físeán Siopa búistéara Bácús Siopa poitigéara Siopa nuachtán Siopa grósaera

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht

Na príomhphointí maidir le hainm iomlán, seoladh agus náisiúntacht a thabhairt. Eolas a thabhairt faoin áit a bhfuil siad ina gcónaí, mar shampla, an áit ina bhfuil sé suite, na háiseanna atá le fáil ann agus na tuairimí atá acu féin faoin áit. Beidh na foghlaimeoirí in ann ceisteanna a chur ar dhaoine eile faoi na hábhair chéanna. Ceisteanna a chur agus cur síos measartha bunúsach a dhéanamh a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh

Beidh na foghlaimeoirí in ann na príomhnithe a bhaineann leis an ábhar seo a aithint. Mar shampla, ar fhoirmeacha coitianta, in ailt agus araile.

Scríobh

Beidh na foghlaimeoirí in ann na príomhshonraí a bhaineann leo féin a scríobh ar fhoirmeacha agus ar cheistneoirí. Beidh siad in ann cuntas a scríobh faoin áit a bhfuil cónaí orthu féin, mar shampla i litir fhoirmiúil nó i dtéacs pearsanta.

© Ollscoil na hÉireann, Má Nuad

Topaic 2: An teaghlach

Feidhmeanna		Samplaí
2.1	Ag cur ball éagsúil an teaghlaigh in aithne	Seo mo dheartháir céile, Pól. Seo mo chuid garpháistí, Brian agus Aoife. Ar chas tú le mo mháthair chéile, Nuala?
2.2	Ag rá go bhfuil sé go deas bualadh le duine	Tá sé go deas bualadh leat, a Phóil.
2.3	Ag fiafraí de dhuine/dhaoine an bhfuil gaol acu le duine eile agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil tú gaol agat le Micheál? *nó* An bhfuil tú muinteartha do Mhicheál? Tá. Is col seisreacha muid. Tá. Is é Micheál m'uncail.
2.4	Ag fiafraí de dhuine/dhaoine an bhfuil páistí acu agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil páistí agat?/ An bhfuil clann agat? Tá cúpla againn. Seán agus Aoife.
2.5	Ag plé cúrsaí aoise	Cé acu is sine, Pól ná Bríd? Tá Pól cúpla bliain níos sine ná Bríd. An í Áine is óige? Is í. Tá sí trí bliana níos óige ná Eoghan. Is é Pól an dara duine is óige sa teaghlach.
2.6	Ag tagairt do rudaí faoi leith a bhaineann leis an teaghlach	Ar chuala tú go bhfuil Sandra agus Aodán geallta? Tá siad le pósadh an bhliain seo chugainn. Rugadh buachaill beag do Shorcha an tseachtain seo caite. Pósadh m'athair agus mo mháthair fiche bliain is an lá inniu. Tá cóisir againn inniu. Tá mo bhreithlá ann amárach.
2.7	Ag déanamh comhghairdis le duine	Comhghairdeas. Lá breithe sona duit. Go maire tú an céad. Sin dea-scéal.

Gramadach	Samplaí
An chopail (ceisteanna agus freagraí)	An í Bríd is óige? Is í. Ní hí. Is é Eoin is óige.

Gramadach	Samplaí
Fiche bliain –	Trí bliana is fiche Cúig bliana agus dhá scór
Na horduimhreacha	An dara/an tríú/an ceathrú…
An tuiseal gairmeach	A Phóil A Éamoinn A Shinéad A Aoife
An aidiacht shealbhach	Mo mháthair (m'athair) Do dheartháir (d'athair) A dheirfiúr/a deirfiúr (A athair/a hathair) Ár ngaolta (ár n-athair) Bhur gcairde (bhur n-athair) A bpáistí (a n-athair)
An aidiacht bhriathartha	Geallta Pósta

Stór focal	Samplaí
daoine	Garpháiste/garpháistí Garmhac/garmhic Gariníon/gariníonacha Máthair chéile Athair céile Deartháir céile/deartháireacha céile Deirfiúr chéile/deirfiúracha céile Leasmháthair Leasathair Leasmhac Leasiníon Leasdeartháir/leasdeartháireacha Leasdeirfiúr/leasdeirfiúracha Col ceathar/col ceathracha Col seisir/col seisreacha Cúpla Leanbh/leanaí Babaí Naíonán/naíonáin

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht Cur síos iomlán a thabhairt ar a dteaghlach agus a stádas pósta. Beidh siad in ann cúrsaí aoise a phlé, daoine a chur in aithne dá chéile agus labhairt faoi ócáidí teaghlaigh. Beidh siad in ann ceisteanna faoi na hábhair chéanna a chur ar dhaoine eile. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Focail agus nathanna a bhaineann le cúrsaí teaghlaigh a thuiscint ar fhoirmeacha agus ar cheistneoirí. Píosaí leanúnacha faoin ábhar a thuiscint i gcuntais scríofa. ***Scríobh*** An t-eolas cuí a bhaineann leo féin a scríobh ar fhoirmeacha agus ar cheistneoirí. Cuntas simplí a scríobh faoina dteaghlach féin.

Topaic 3: An teach

Feidhmeanna		Samplaí
3.1	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi lóistín	Cá bhfuil tú ag cur fút anois, a Mháire? Tá árasán ar cíos agam i lár na cathrach. Bhí mé i nGaillimh ach d'aistrigh mé go Luimneach cúpla seachtain ó shin. Cheannaigh mé féin agus mo dheirfiúr teach i gCorcaigh.
3.2	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi theach	An teach scoite atá ann? Ní hea, teach leathscoite. An bhfuil gairdín ann? Tá gairdín breá mór ann. An bhfuil an teach mór? Tá sé mór go leor. Tá trí sheomra leapa ann.
3.3	Ag lorg agus ag tabhairt tuairimí faoi lóistín	An bhfuil tú sásta leis an árasán? Tá sé ceart go leor. Ba bhreá liom teach a cheannach amach anseo. Tá an tiarna talún an-lách.
3.4	Ag ainmniú na seomraí sa teach	Seomra bia Seomra staidéir Áiléar
3.5	Ag ainmniú rudaí éagsúla atá le fáil sa teach	Teilifíseán Leabhragán Cithfholcadán
3.6	Ag lorg agus ag tabhairt tuairimí faoi áit chónaithe	An bhfuil tú sásta leis an teach? Tá, tá sé breá compordach. Tá sé iontach lárnach. Níl na comharsana róchairdiúil. Tá an ceantar iontach ciúin.
3.7	Ag labhairt faoi rudaí atá le déanamh sa teach nó sa ghairdín	Tá an teas lárnach le deisiú. Tá díon nua de dhíth. Tá na fuinneoga agus na doirse le péinteáil. Caithfidh mé crainn agus plandaí a chur sa ghairdín. Caithfidh mé inneall nua níocháin a cheannach.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	Samplaí
Uimhir iolra na n-ainmfhocal	Doras – na doirse Fuinneog – na fuinneoga Crann – na crainn Planda – na plandaí

Stór focal	Samplaí
Ginearálta	Árasán Teach scoite Teach leathscoite Teach sraithe Seomra bia Seomra staidéir Áiléar Íoslach Garáiste Gairdín
Seirbhísí	Teas (lárnach) Leictreachas Gás Ola Guthán Cuir as… Cuir ar siúl…/Las Ní oibríonn… Tá … briste
Troscán agus trealamh sa seomra suí	Teilifíseán Leabhragán Teallach Cathaoir uilleach Cófra
Troscán agus trealamh sa chistin	Cócaireán Reoiteoir Doirteal Inneall níocháin Niteoir soithí

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Stór focal	Samplaí
Troscán agus trealamh sa seomra folctha	Folcadán Cithfholcadán Gallúnach Scuab fiacaile Rásúr Scuab ghruaige Cíor
Troscán agus trealamh sa seomra leaba	Tarraiceán/tarraiceáin Tábla maisiúcháin Vardrús Scáthán

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht
Cur síos a dhéanamh ar theach cónaithe nó lóistín agus na príomhrudaí atá le fáil i dteach a ainmniú. Tuairimí a chur in iúl faoi theach/lóistín agus labhairt faoin obair is coitianta a bhíonn le déanamh i dteach nó sa ghairdín. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh
Cur síos simplí agus tuairimí a bhaineann le tithe agus lóistín a thuiscint.

Scríobh
Cuntas simplí a scríobh faoin chineál lóistín atá acu féin.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 4: Cúrsaí oibre

Feidhmeanna		Samplaí
4.1	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cén obair a dhéanann siad agus ag freagairt na ceiste sin	Cén post/tslí bheatha atá agat? Bím ag obair le ríomhairí. Bím ag plé leis an phobal. Tá mé i gceannas ar chomhlacht ríomhairí.
4.2	Ag labhairt faoi do stádas oibre	Tá conradh trí bliana agam. Briseadh as mo phost mé le gairid. Tá mé ar thaithí oibre faoi láthair. Ailtire a bhí ionam ach d'éirigh mé as mo phost an bhliain seo caite.
4.3	Ag déanamh cur síos ar an obair a dhéanann tú ó lá go lá	Bím san oifig ar maidin, de ghnáth. Bíonn cruinnithe agam san iarnóin, uaireanta Bím ag deisiú carranna.
4.4	Ag cur síos ar choinníollacha oibre	Tá na huaireanta fada go leor. Tá uaireanta solúbtha agam. Bíonn an deis agam ragobair a dhéanamh anois agus arís.
4.5	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine faoi na pleananna atá acu agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil tú chun fanacht sa phost atá agat? Tá, tá mé breá sásta anseo. Níl mé cinnte. Chonaic mé cúpla fógra spéisiúil sa nuachtán le gairid.
4.6	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi chúrsaí earcaíochta	Ar chuir tú isteach ar an phost? Chuir. Tá agallamh agam an tseachtain seo chugainn. Bhí fógra sa nuachtán ag an deireadh seachtaine. Tá folúntas sa chomhlacht faoi láthair.
4.7	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cad é mar a d'éirigh leo ag agallamh agus ag freagairt na ceiste sin	Cad é mar a d'éirigh leat ag an agallamh? Go maith. Fuair mé an post. Níor éirigh liom.

Gramadach	Samplaí

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Ainmfhocail agus an t-alt	An post An t-agallamh An siopa An bhliain An oifig An tslí bheatha
Réamhfhocail + an t-alt + ainmfhocail a thosaíonn le guta	Bím ag plé leis an ailtire Bhí mé ag an agallamh. Bhí sí ag caint faoin innealtóir. Bhí sí ag caint faoin áit.

Stór focal	**Samplaí**
Poist	Ailtire Búistéir Fear/bean dóiteáin Léachtóir Glantóir Gruagaire Leabharlannaí Tiománaí Leictreoir Pluiméir Polaiteoir Innealtóir
Coinníollacha oibre	Ragobair Uaireanta oibre Uaireanta solúbtha An ceardchumann Ardú pá/ardú tuarastail
Cúrsaí earcaíochta	Folúntas Fógra Cur isteach ar phost Agallamh

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht A rá cén cineál oibre atá ar siúl acu agus na gnáthrudaí a dhéanann siad san obair ó lá go lá. Beidh siad in ann cur síos a dhéanamh ar na coinníollacha oibre atá acu agus na pleananna atá acu maidir le cúrsaí oibre. Beidh siad in ann eolas a thabhairt agus a lorg faoi chúrsaí earcaíochta. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Gnáthchuntais ar chúrsaí oibre a thuiscint chomh fada agus nach bhfuil aon ghá le saineolas nó saintéarmaí. (Ailt, litreacha, fógraí poist…) ***Scríobh*** Litir shimplí iarratais a scríobh. Soiléiriú a lorg i bhfoirm scríofa maidir le coinníollacha oibre. Nótaí simplí a ghlacadh dóibh féin le linn cruinnithe ar ábhar a bhaineann lena réimse oibre féin. Cur síos a scríobh faoin phost atá acu, an obair a dhéanann siad ó lá go lá, na coinníollacha oibre atá acu agus na pleananna atá acu ó thaobh na hoibre de.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 5: Taisteal agus Laethanta saoire

Feidhmeanna		Samplaí
5.1	Ag fiafraí de dhuine/dhaoine an raibh siad ar laethanta saoire agus ag freagairt na ceiste sin	An raibh tú thar lear i mbliana? Bhí, chaith mé mí i Meiriceá Theas. Chaith mé cúpla seachtain ag taisteal san Afraic.
5.2	Ag tabhairt eolais faoin lóistín a bhí agat ar laethanta saoire.	Fuaireamar árasán ar cíos. D'fhanamar i dteach lóistín. D'fhanamar i láithreán campála.
5.3	Ag cur lóistín in áirithe (comhrá duine le duine agus ar an teileafón)	Ba mhaith liom seomra singil a chur in áirithe, le do thoil. An bhfuil seomra dúbailte agat don tríú lá déag d'Aibreán?
5.4	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoin chostas a bhaineann le lóistín	Cé mhéad a chosnaíonn sé? Caoga euro san oíche atá ar sheomra dúbailte. An bhfuil an bricfeasta san áireamh? Tá/ Níl.
5.5	Ag labhairt faoin chostas a bhaineann le lóistín	An raibh an t-árasán costasach? Bhí sé ceart go leor, timpeall ceithre chéad sa tseachtain agus bhí an leictreachas san áireamh ansin.
5.6	Ag labhairt faoi na rudaí a dhéanann daoine ar laethanta saoire	Bhí go leor rudaí le déanamh. Thugamar cuairt ar sheanchaisleán agus ar chúpla iarsmalann. Bhí na margaí an-saor ar fad. Chaitheamar dhá lá ag sciáil.
5.7	Ag labhairt faoi chúrsaí taistil	Fuaireamar gluaisrothar ar cíos. Thógamar an bád farantóireachta ón Aithin go Santorini. Bhíomar in aice leis an stáisiún traenach. Bhí na tacsaithe an-daor ar fad.
5.8	Ag cur tuairimí in iúl faoin aimsir	Bhí sé tirim an chuid is mó den am. Bhí an aimsir rófhuar domsa. Bhí drochádh orainn mar sé ag stealladh báistí an t-am ar fad. Bhí an t-ádh orainn mar bhí an aimsir iontach maith.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	**Samplaí**
An t-ainmfhocal uatha agus iolra	Caisleán – caisleáin Margadh – margaí Bialann – bialanna
Dátaí	An chéad lá d'Eanáir An dóú/dara lá déag d'Fheabhra An t-ochtú lá is fiche de Mhárta An fichiú lá d'Aibreán…
An réimír **sean**	Seanchaisleáin

Stór focal	**Samplaí**
Mór-ranna agus tíortha	An Eoraip An Afraic An Áis Meiriceá Thuaidh Meiriceá Theas An Astráil
Lóistín	Teach lóistín Árasán (ar cíos) Láithreán campála (puball) Seomra singil Seomra dúbailte
Rudaí le déanamh ar laethanta saoire	Caisleán / caisleáin Iarsmalann /iarsmalanna Margadh / margaí Ardeaglais / Ardeaglaisí Bialann / bialanna An trá /a bheith i do luí ar an trá Ag sciáil
Cúrsaí taistil	An t-aerfort Eitleán An bád farantóireachta Stáisiún na mbusanna Stáisiún na dtraenacha Tacsaí /tacsaithe

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Stór focal	Samplaí
Aimsir	Aimsir mhaith Drochaimsir Tirim Gaofar Brothallach Ag cur báistí / ag stealladh báistí Siocán Oighear
Ginearálta	Málaí (a phacáil) Pas Árachas taistil

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht Cur síos a dhéanamh ar an áit a raibh siad ar laethanta saoire, an lóistín a bhí acu, an costas a bhain leis, an aimsir a bhí ann agus cad a rinne siad le linn na laethanta saoire. Beidh siad in ann seomra a chur in áirithe in óstán nó i dteach loistín, i bpearsa nó ar an teileafón. Ceisteanna a chur ar dhaoine eile faoi na hábhair chéanna. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Cur síos bunúsach ar na nithe thuas a thuiscint. Ailt, bróisiúir, leathanaigh lín agus araile. ***Scríobh*** Cur síos a scríobh faoi na laethanta saoire a bhí acu (mar shampla: i litir, i gcárta poist nó i dteachtaireacht ríomhphoist chuig cara).

Topaic 6: Cúrsaí oideachais

Feidhmeanna		Samplaí
6.1	Ag cur ceiste faoi cad é atá ar siúl ag duine/daoine agus ag freagairt na ceiste sin	Cad é atá ar siúl ag do mhac Pól? Tá sé ag freastal ar an mheánscoil go fóill. Tá sé sa dara bliain san ollscoil. Thosaigh sé ar rang oíche sa ríomhaireacht ansin le déanaí.
6.2	Ag cur ceiste cad iad na hábhair atá ar siúl ag duine/daoine agus ag freagairt na ceiste sin	Cad iad na hábhair atá ar siúl aige? Béarla agus Gearmáinis Cén cúrsa atá á dhéanamh aige/aici? Tá sé ag déanamh staidéir ar an Stair.
6.3	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi na cáilíochtaí atá agat	Cad iad na cáilíochtaí atá agat? Fuair mé dioplóma sa Fhraincis le gairid. Fuair sé chéim san eolaíocht sa bhliain naoi déag nócha is a naoi.
6.4	Ag cur rogha in iúl	B'fhearr liom an Stair ná an Béarla. Bhí an Ghearmáinis níos deacra ná an Fhraincis.
6.5	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi chúrsaí/ranganna	Cén uair a bheidh an cúrsa sin ag tosú? An chéad Luan den mhí seo chugainn. Cé mhéad leibhéal a bheidh ann? Trí leibhéal: bunrang, meánrang agus ardrang. Cén costas atá air? Dhá chéad euro. Cá fhad a mhairfidh an cúrsa? Deich seachtaine ar fad.
6.6	Ag lorg agus ag tabhairt tuairimí faoi chúrsa	An dtaitníonn an cúrsa leat? Tá an t-ábhar an-deacair. Bíonn an iomarca le léamh. Cad é do bharúil faoin chúrsa? Tá an t-ábhar iontach spreagúil. Tá sé ceart go leor, ach tá mé buartha faoi na scrúduithe.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	**Samplaí**
Céimeanna comparáide na haidiachta (na cinn rialta agus neamhrialta)	Níos deacra Níos suimiúla Is deise Is fusa
Úsáid an réamhfhocail **ar** + séimhiú	Ag freastal ar chlochar. Ag déanamh staidéir ar an Fhraincis.
An aimsir fháistineach de na briathra rialta agus neamhrialta (ceisteanna, freagraí agus ráitis)	Beidh an rang ag tosú go luath. Nach mbeidh tú i láthair? Beidh/Ní bheidh. Cén cúrsa a dhéanfaidh tú an téarma/seimistear seo chugainn?

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Stór focal	**Samplaí**
Ionaid oideachais	Naíonra Bunscoil Meánscoil Ollscoil Coláiste Institiúid Teicneolaíochta
Ábhair *(Agus na cinn atá déanta nó á ndéanamh ag na foghlaimeoirí)*	Gaeilge Béarla Matamaitic Teangacha (Fraincis/Gearmáinis/Iodáilis) Tíreolaíocht Ríomhaireacht Eacnamaíocht Eolaíocht Ealaín Staidéar gnó Stair
Cáilíochtaí *(Agus cibé cáilíochtaí atá i dtír an fhoghlaimeora)*	An Teastas Sóisearach An Ardteistiméireacht Teastas Dioplóma Céim Iarchéim
Ginearálta	Cúrsa Rang oíche Bunrang Meánrang Ardrang Scrúdú/scrúduithe

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht Cur síos bunúsach a thabhairt ar an oideachas a fuair siad agus na hábhair a ndearna siad staidéar orthu agus na cáilíochtaí atá acu. Eolas bunúsach a lorg agus a thuiscint faoi chúrsa nó faoi rang. Tuairimí a chur in iúl agus a lorg faoi chúrsaí. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Cur síos bunúsach ar na nithe thuas a thuiscint. Na príomhphointí eolais a bhaineann leis na hábhair seo a thuiscint in ailt, i mbróisiúir agus ar leathanaigh lín. Mar shampla: bileoga bolscaireachta/foirmeacha iarratais do ranganna nó do chúrsaí oíche. ***Scríobh*** Cur síos a scríobh faoi na cáilíochtaí atá acu féin. Foirmeacha simplí iarratais do chúrsa/rang a líonadh.

Topaic 7: Caitheamh aimsire (Spórt agus ceol)

Feidhmeanna		Samplaí
7.1	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine faoi na caitheamh aimsire atá acu agus ag freagairt na ceiste sin	Cad é an caitheamh aimsire atá agat? Is breá liom ceol. Is breá liom bheith ag éisteacht le ceol clasaiceach. Cad é a dhéanann tú nuair a bhíonn am saor agat? Nuair a bhíonn aimsir mhaith ann, téim ag snámh san fharraige. Cad é a dhéanann tú ag an deireadh seachtaine? Ní dhéanaim mórán, de ghnáth, ach uaireanta, téim chuig cluiche peile le mo mhac.
7.2	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine an ndéanann siad rud faoi leith	An féidir leat aon uirlis cheoil a sheinm? Bím ag seinm ar an ghiotár ag seisiúin sa teach tábhairne anois is arís. An gcanann tú? Bím ag canadh le banna ceoil áitiúil.
7.3	Ag lorg tuairimí faoi chúrsaí ceoil	Cad a cheapann tú den dlúthdhiosca nua atá ag Mary Black? An maith leat an t-amhrán nua atá ag John Spillane?
7.4	Ag cur tuairimí in iúl faoi chúrsaí ceoil	Measaim go bhfuil an sean-nós leadránach. Tá an singil nua le x ar fheabhas.
7.5	Ag cur tuairimí in iúl faoi chúrsaí spóirt	Ní dóigh liom go bhfuil foireann mhaith ag Éirinn faoi láthair. Ní fheicim go bhfuil aon chontúirt ag baint le dornálaíocht.
7.6	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine an bhfuil sé ina mball d’eagraíocht agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil tú i do bhall d’aon chlub nó d’aon chumann? Tá mé i mo bhall de chlub peile. Tá mé sa chumann dornálaíochta le cúpla bliain anuas.
7.7	Ag tabhairt eolais faoi imeachtaí na n-eagraíochtaí sin	Casaimid le chéile uair sa tseachtain. Bíonn cleachtadh againn gach maidin Dé Domhnaigh. Bíonn cúpla comórtas ar siúl sa samhradh.

Gramadach	Samplaí
Caint indíreach (Dearfach agus diúltach san aimsir láithreach agus san aimsir chaite)	Tá an grúpa sin go maith. Is/Ní dóigh liom go bhfuil an grúpa… Bím ag ceol le grúpa áitiúil. Deir Pól go gcasann sé le grúpa áitiúil. Bhí mé ag an cheolchoirm. Dúirt Seán go raibh sé ag an cheolchoirm.
Ainmfhocal + aidiacht	Foireann mhór Aclaíocht mhaith Aimsir bhreá
An aidiacht shealbhach + ainmfhocal + an réamhfhocal **de**	Tá mé i mo bhall de chlub peile. An bhfuil tú i do bhall de chlub spóirt? Tá sí ina ball den chlub áitiúil. Táimid go léir inár mbaill den chumann.

Stór focal	Samplaí
Cineálacha ceoil	Ceol traidisiúnta Ceol clasaiceach Ceol tíre Popcheol Rac-cheol Na goirmeachaí Snagcheol
Uirlisí ceoil	An pianó An giotár An fheadóg stáin An fheadóg mhór An fhidil An bodhrán An chláirseach
Ceol (ginearálta)	An ceoltóir/na ceoltóirí An t-amhránaí/na hamhránaithe An t-amhrán /na hamhráin Banna/grúpa ceoil Cór Dlúthdhiosca An t-albam

Stór focal	Samplaí
Cineálacha spóirt	Camógaíocht Dornálaíocht Haca Cruicéad Rásaíocht capall Rásaíocht gluaisteán Téigh + ag bádóireacht / ag seoltóireacht / ag marcaíocht / ag dreapadóireacht
Spórt (ginearálta)	An fhoireann Imreoir/imreoirí Réiteoir Comórtas Traenáil Aclaí Aclaíocht Bhí/beidh an bua ag… Chaill siad an cluiche.
Na séasúir	An Geimhreadh An Samhradh An Fómhar An tEarrach

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht
Labhairt faoi chúrsaí ceoil agus spóirt chomh fada agus a bhaineann na rudaí seo leis lena saol féin. Beidh siad in ann tuairimí a chur in iúl agus a lorg faoi nithe éagsúla a bhaineann le ceol agus spórt agus faoi eagraíochtaí a bhfuil siad féin páirteach iontu. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh
Na príomhsmaointe in ailt faoi chúrsaí ceoil agus spóirt a thuiscint. Bileoga, bróisiúir nó aon bholscaireacht eile a bhaineann le himeachtaí ceoil/spóirt agus caitheamh aimsire go ginearálta a thuiscint.

Scríobh
Cur síos simplí a scríobh faoin spéis atá acu féin i gcúrsaí spóirt agus ceoil. Bileog/bróisiúr simplí a chur le chéile ag fógairt ócáid faoi leith spóirt/ceoil agus ag tabhairt eolais mar seo a leanas: am, áit, costas agus araile.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 8: Bia agus deoch

Feidhmeanna		Samplaí
8.1	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cén cineál bia a thaitníonn leo agus ag freagairt na ceiste sin	An maith leat bia Iodálach? Is breá liom é. Cén cineál bia a thaitníonn leat? Tá dúil mhór agam i mbia Síneach. Taitníonn gach cineál bia liom. Is fearr liom bia Francach
8.2	Ag tabhairt cuiridh do dhuine/dhaoine	Ar mhaith leat dul le haghaidh cupán caife liom amárach? Ar mhaith leat dinnéar a ithe liom oíche Shathairn seo chugainn?
8.3	Ag glacadh le nó ag diúltú do chuireadh	Ba bhreá liom, bheadh sé sin go deas. Tá brón orm ach beidh cuairteoirí agam an deireadh seachtaine seo.
8.4	Ag cur tábla in áirithe	Ba mhaith liom tábla a chur in áirithe do bheirt, le do thoil. Cinnte, cén uair go díreach? Dé Sathairn ag leathuair tar éis a hocht. Beidh sé sin ceart go leor. Tabhair dom d'ainm agus uimhir theagmhála, le do thoil. Pól Ó Sé agus is í an uimhir atá agam ná 7689654.
8.5	Ag cur ceiste an bhfuil tábla saor	An bhfuil tábla agat do bheirt, le do thoil?
8.6	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cad é ba mhaith leo le hithe	Céard a bheidh agat/agaibh? Céard ba mhaith leat/libh?
8.7	Ag ordú bia	Beidh an sailéad agam don chéad chúrsa agus ansin beidh an trosc agam don phríomhchúrsa.
8.8	Ag cur ceisteanna faoin bhia	An bhfuil gairleog san anlann? An bhfuil cnónna ann? Ní réitíonn siad liom.
8.9	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine ar mhaith leo milseog a bheith acu agus ag freagairt na ceiste sin	Ar mhaith leat/libh milseog a bheith agat? Níor mhaith, go raibh maith agat. Cupán caife go díreach. Beidh an sailéad torthaí agam(sa), le do thoil.
8.10	Ag cur tuairimí in iúl faoi bhéile	Tá na pónairí seo róbhruite. Nach gceapann tú go bhfuil an fíon seo rud

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Feidhmeanna		Samplaí
		beag searbh? Tá an t-uibheagán seo iontach uisciúil. Sílim go bhfuil an tseirbhís an-mhall. Tá an t-iasc seo deas úr. Bhí an béile ar fheabhas ar fad, nach raibh? Ní dóigh liom go bhfuil mórán ar an bhiachlár d’fheoilséantóirí.

Gramadach	Samplaí
Aidiachtaí	Arán Francach Fíon Spáinneach Bia Iodálach Beoir Ghearmánach
An modh coinníollach (is leor na samplaí seo)	Bheadh/ní bheadh
Na réimíreanna **an-** agus **ró**	An-bhlasta An-deas Róthrom Róspíosrach
An réamhfhocal **do**	Do Mháire D’Anna Don mhilseog Don dinnéar Don oíche

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Stór focal	Samplaí
Cineálacha bia	Bia Iodálach, Bia Síneach, Bia Indiach Bia Francach
Bia	Úll, Oráiste, Banana, Piorra, Líomóid Piobar dearg/buí/glas Tráta(í) Pónairí Brocailí Cabáiste Leitís Muiceoil, Bagún, Ispín(í), Mairteoil Uaineoil, Liamhás Turcaí Lacha Bia mara Breac (geal) Trosc Diúilicín
Aidiachtaí	Bruite (prátaí bruite) Friochta (uibheacha friochta) Rósta (sicín rósta) Bácáilte (brádán bácáilte) Úr Milis Uisciúil Géar Searbh Mall (seirbhís mhall)
Ginearálta	Feoilséantóir Slisín(í) Salann Piobar An tseirbhís Síntiús láimhe Anlann Gairleog Cnónna

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht A rá cén cineál bia a thaitníonn leo, glacadh le nó diúltú do chuireadh agus cúiseanna a thabhairt má dhiúltaíonn siad. Tábla a chur in áirithe, béile a ordú agus ceisteanna a chur faoin bhia chomh maith le tuairimí a chur in iúl faoi bhéile. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Formhór na bhfocal agus na nithe a bhíonn le fáil ar ghnáth-bhiachlár a thuiscint. Cuirí chuig ócáidí éagsúla a thuiscint. ***Scríobh*** Nóta nó teachtaireacht shimplí ríomhphoist a chur chuig cairde/gaolta le cuireadh chun dinnéir a thabhairt dóibh. Freagra diúltach/dearfach a chumadh ar a leithéid de chuireadh.

Topaic 9: An saol laethúil

Feidhmeanna		Samplaí
9.1	Ag lorg agus ag tabhairt eolais faoi cé a dhéanann obair an tí.	Cé a dhéanann an chócaireacht? Déanann mo pháirtí an chócaireacht agus déanaimse an gharraíodóireacht. Tugann na páistí aire do na peataí.
9.2	Ag déanamh cur síos ar obair an tí	Déanaim na héadaí a ní gach Luan. Bíonn orm na héadaí a iarnáil ag an deireadh seachtaine.
9.3	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cad a dhéanann siad ag amanna faoi leith agus ag freagairt na ceiste sin	Cad é a dhéanann tú ar maidin de ghnáth? Nuair a bhíonn an aimsir olc, tugaim síob chuig an scoil do na páistí. Déanaim an tsiopadóireacht luath ar maidin. Casaim le mo chuid deirfiúracha le haghaidh lóin gach Máirt. Bíonn orm dul go dtí an banc agus oifig an phoist uair sa tseachtain. Cad é a dhéanann tú san oíche? De ghnáth, cabhraím le mo chuid páistí an obair bhaile a dhéanamh. An bhfeiceann tú do chuid garpháistí go minic? Tagann siad ar cuairt chugam uair sa choicís nó mar sin.
9.4	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine an bhfuil scéal nuachta ar bith acu	An bhfuil nuacht ar bith agat?
9.5	Ag déanamh cur síos ar rudaí a tharla	Rugadh leanbh, cailín beag, do m'iníon Bríd arú aréir. D'éirigh liom sa scrúdú tiomána an tseachtain seo caite. Chaill Micheál a phost le gairid. Fuair col ceathrar liom bás i Meiriceá le gairid.
9.6	I ndiaidh drochscéal a chloisteáil	Tá brón orm sin a chloisteáil. Sin drochscéala.
9.7	I ndiaidh dea-scéala a chloisteáil	Comhghairdeas, sin dea-scéala. Go maire tú an dea-scéala. Tá mé sásta sin a chloisteáil.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	**Samplaí**
An t-ainm briathartha i gciall an infhinidigh	Caithfidh mé an teach a ghlanadh. Ba cheart do Sheán na fuinneoga a ní. Ba mhaith liom an seomra suí a phéinteáil.
Mo + cuid	Mo chuid deartháireacha Mo chuid deirfiúracha
An réimír **droch**	Drochscéal Drochthimpiste Drochaimsir
Stór focal	**Samplaí**
Obair an tí	Glanaim an teach. Ním na soithí. Péinteálaim na ballaí. Gearraim an féar. Ním na fuinneoga. Scuabaim an t-urlár. Déanaim na héadaí a iarnáil. Déanaim an tsiopadóireacht. Réitím/ullmhaím béile. Cuirim litreacha sa phost. Cuirim airgead sa bhanc. Cuirim peitreal/ola sa ghluaisteán. Téim ar Aifreann. Téim chuig an ghruagaire.
Baill den teaghlach	Garpháiste/garpháistí Gariníon/gariníonacha Garmhac/garmhic Páirtí (mo pháirtí)
Peataí	Cat Puisín / piscín Madra Coileán
Tréimhsí ama	Ar maidin San iarnóin Tráthnóna San oíche Uair/dhá uair/cúpla uair sa tseachtain/choicís/mhí/bhliain Gach Luan/gach Máirt…

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht Cur síos a dhéanamh ar na gnáthrudaí a dhéanann siad féin agus daoine eile sa teach ó lá go lá. Cur síos a thabhairt ar rudaí a tharla ina saol le gairid agus comhghairdeas nó comhbhrón a dhéanamh le duine nó daoine eile. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Teachtaireachtaí simplí buíochais, comhghairdis agus bróin a thuiscint. Cur síos simplí faoin ghnáthshaol laethúil a thuiscint chomh fada agus nach bhfuil aon saineolas nó téarmaí speisialta in úsáid. ***Scríobh*** Teachtaireachtaí simplí buíochais, comhghairdis agus bróin a scríobh. Cur síos simplí a scríobh faoi na rudaí a dhéanann siad ó lá go lá.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 10: Cúrsaí siopadóireachta

Feidhmeanna		Samplaí
10.1	Ag rá go gcaithfidh tú ball nua éadaigh a cheannach	Tá bróga úra ag teastáil uaim. Caithfidh mé cóta báistí a cheannach. Tá an ceann seo caite.
10.2	Ag rá go gcaithfidh tú rud éigin a cheannach don teach	Caithfidh mé pluid nua a cheannach don leaba. Tá tuáillí nua de dhíth orm.
10.3	Ag rá go gcaithfidh tú bronntanas a cheannach do dhuine	Tá breithlá Shíle ann gan mhoill, caithfidh mé bronntanas a cheannach di. Tá Micheál ag éirí as an obair an tseachtain seo chugainn, caithfidh mé rud éigin a cheannach dó. Bhog Máire isteach sa teach nua le gairid, caithfidh mé bronntanas a cheannach di.
10.4	Ag lorg tuairime ó dhuine/ dhaoine eile maidir le bronntanais	An dóigh leat gur mhaith léi scaif dheas? Sin smaoineamh maith, is breá léi rudaí mar sin. An dtaitneodh uaireadóir leis, meas tú? Tá mé cinnte go dtaitneodh. An gceapann tú gur mhaith le Sorcha slabhra? Tá mé cinnte gur mhaith. Is breá léi seodra.
10.5	Ag cur tuairimí in iúl faoi earraí	Tá dath deas ar na pluideanna sin. Tá na hearraí sa siopa seo i bhfad róchostasach. Bheadh na fáinní cluas sin foirfe d'Áine.
10.6	Ag cur tuairimí in iúl faoi éadaigh	Sílim go bhfeileann an dath glas sin duit. Tá an geansaí sin go hálainn ort. Is dóigh liom go bhfuil an gúna sin róscaoilte ort. Tá an sciorta seo beagáinín rótheann orm.
10.7	Ag cur agus ag freagairt ceisteanna le linn duit bheith ag ceannach éadaí	Ar mhaith leat uimhir eile? B'fhéidir go mbeadh uimhir a dó dhéag níos fearr. Ar mhaith leat dath eile a thriail? Rud éigin níos dorcha, b'fhéidir? Cén uimhir bróige a chaitheann tú? Uimhir a hocht, de ghnáth. An bhfuil sé iontach costasach?

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

	Tá sé costasach go leor, céad fiche euro.
Gramadach	**Samplaí**
Céimeanna comparáide na haidiachta (Rialta agus neamhrialta)	Níos faiseanta Níos oiriúnaí Níos giorra
ag teastáil + **ó**	Ag teastáil… uaim/uait/ uaidh/uaithi/ uainn/uaibh/uathu
uimhreacha (100-)	Céad fiche euro Dhá chéad caoga is sé euro Trí chéad seasca is cúig euro
An modh coinníollach (na briathra **taitin**, **bí** agus **caith**)	An dtaitneodh scaif le Máire? Thaitneodh/ní thaitneodh. Is dóigh liom go dtaitneodh. An mbeadh an scaif seo níos fearr? Bheadh /ní bheadh. Ní chaithfinn léine mar sin.
Stór focal	**Samplaí**
Earraí tí	Pláta/plátaí Cupán/cupáin Gloine/gloiní Fochupán/fochupáin Forc/foirc Scian/sceana Spúnóg/spúnóga Sáspan/sáspain Crúiscín/crúiscíní Mias/miasa Babhla/babhlaí Citeal Pluid/pluideanna Piliúr/piliúir Braillín/braillíní Tuáille/tuáillí
Éadaigh	Blús Scaif Riteoga Cuaráin Buataisí Cíochbheart Crios Lámhainní/miotóga

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

	Culaith spóirt Éadaí samhraidh Éadaí geimhridh
Seodra	Uaireadóir Slabhra Bráisléad Fáinne Fáinní cluas
Aidiachtaí	Dúghorm Airgead Ór Faiseanta Seanfhaiseanta Caite

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht
A rá cén fáth a gcaithfidh siad rud éigin a cheannach, mar shampla bronntanais, éadaigh agus earraí tí. Tuairimí a lorg agus a chur in iúl maidir le bronntanais, éadaigh agus earraí tí. Bheith in ann cabhrú le duine, le cara mar shampla, le linn dóibh bheith ag ceannach éadaigh. Bheith in ann a ngnó a dhéanamh i siopaí. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh
Uimhreacha a thuiscint i gcomhthéacs praghsanna agus uimhreacha bróige, agus araile.

Scríobh
Liosta siopadóireachta a scríobh dóibh féin nó do dhaoine eile.

Topaic 11: An duine

Feidhmeanna		Samplaí
11.1	Ag ainmniú ball éagsúil den chorp	Gualainn/guaillí Uillinn Ucht
11.2	Ag fiafraí de dhuine/dhaoine cad é mar a bhraitheann siad agus ag freagairt na ceiste sin	Conas a bhraitheann tú, a Phádraig? Níl mé rómhaith, tá mé ag dul faoi scian an tseachtain seo chugainn. Tá mé ag mothú i gceart arís.
11.3	Ag rá cad atá cearr le duine	Tá fadhbanna aige leis an chroí. Dhóigh sé a láimh sa mhonarcha inné ach tá sé ag teacht chuige féin anois. Tá drochdhóigh uirthi, bhí taom croí aici le déanaí.
11.4	Ag labhairt faoi phleananna atá agat	Tá mé chun éirí as na toitíní sa bhliain nua. Caithfidh mé níos mó torthaí agus glasraí a ithe. Tá sé i gceist agam níos mó aclaíochta a dhéanamh.
11.5	Ag cur ceiste faoi phearsantacht duine	Cén cineál duine é Seán? Cén saghas duine atá inti, meas tú? Céard a cheapann tú de Phádraig?
11.6	Ag cur síos ar phearsantacht duine	Tá sé lách. Tá an chuma uirthi go bhfuil sí faiteach. Sílim go mbíonn sé ardnósach uaireanta. Is breá liom é. Tá sé an-ghreannmhar.
11.7	Ag cur mothúchán in iúl	Bhí ionadh orm nuair a chuala mé an scéal. Tá brón orm gur chaill tú do phost. Tá áthas orm go bhfuil tú in ann bualadh liom.
11.8	Ag cur agus ag freagairt ceisteanna faoi mhothúcháin	An bhfuil tú neirbhíseach faoin scrúdú tiomána? Níl, i ndáiríre. Bím ag cleachtadh gach lá. An raibh tú sásta leis an scrúdú? Ní raibh. Mheas mé go raibh sé an-deacair ar fad. Caithfidh sé go bhfuil tú ag súil leis na laethanta saoire. Tá mé ag súil go mór leo.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	Samplaí
Forainmneacha réamhfhoclacha	Tá brón orm. Tá eagla orm roimh… Tá amhras orm faoi…
An aidiacht shealbhach	Mo/do/a/a/ár/bhur/a

Stór focal	Samplaí
Baill bheatha	Gualainn/guaillí Com Leiceann/pluc Muineál Ucht (brollach) Uillinn Caol na láimhe Cromán/corróg Más/leis Fabhra/fabhraí Mala/malaí Na scamhóga Na duáin An t-ae An croí
Cúrsaí tinnis	Fadhbanna leis an chroí/ na scamhóga… Taom croí Ailse Plúchadh Airtríteas Stróc Obráid/dul faoi scian Oideas dochtúra Cógais leighis
Tréithe	Lách Faiteach (cúthail) Féinmhuiníneach Greannmhar Ciallmhar Fial Ionraic Leisciúil Leithleach

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Mothúcháin	Foighneach Ciúin Réchúiseach Éirimiúil Ardnósach Áthas Brón Lúcháir Fearg Eagla Náire Díomá Ionadh/iontas Bród Éad

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht
Cur síos a thabhairt ar an chuma atá ar dhuine, ceisteanna a chur ar dhaoine faoina sláinte féin agus faoi shláinte daoine eile agus labhairt faoi na pleananna atá acu maidir le sláinte agus cúrsaí aclaíochta. Ceisteanna a chur faoi phearsantacht agus faoi mhothúcháin agus cur síos a thabhairt ar na rudaí céanna. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh
Cur síos faoi na hábhair thuas a thuiscint in ailt agus araile chomh fada agus nach mbaintear úsáid as an iomarca saintéarmaí.

Scríobh
Cur síos simplí a scríobh faoi thinneas, mar shampla i nóta nó i dteachtaireacht ríomhphoist chuig fostóir ag míniú cén fáth nach mbeidh siad i láthair ag an obair.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 12: Coinní agus socruithe

Feidhmeanna		Samplaí
12.1	Ag déanamh coinne (foirmeálta)	Ba mhaith liom coinne a dhéanamh leis an Uasal Ó Dúill, le do thoil. Cinnte, beidh sé saor maidin amárach. An mbeidh a haon déag ceart go leor? Beidh sé sin go breá, go raibh maith agat.
12.2	Ag déanamh coinne (neamhfhoirmeálta)	An rachaimid chuig an phictiúrlann anocht? Ba bhreá liom é sin. Cad é atá ar siúl? Scannán nua le Mike Leigh. Deirtear go bhfuil sé go maith. Tá ticéid agam don dráma nua le Brian Friel. Ar mhaith leat dul ann san oíche amárach? Ba bhreá liom é sin, ach ar an drochuair, beidh mé ag obair mall amárach.
12.3	Ag cur leibhéal éagsúil dóchúlachta in iúl	Tá seans maith go mbeidh mé cúpla nóiméad déanach. Is dócha go mbeidh Pól déanach mar tá coinne aige.
12.4	Ag cur cruinniú ar athlá/ceal	Tá brón orm. Caithfidh mé an cruinniú sin a chur siar mar gheall ar an drochaimsir. Tá brón orm. Caithfidh mé an cruinniú sin a chur ar ceal mar tá mo mháthair tinn. Ní bheidh an cruinniú ar siúl inniu de bharr go bhfuil an bainisteoir tinn.
12.5	Ag cur bróin in iúl	Is trua liom é sin. Ní maith liom do scéal. Tá brón orm sin a chloisteáil. Ní maith liom do bhris.
12.6	Ag gabháil leithscéil agus ag tabhairt freagra ar leithscéal	Tá brón orm ach ní bheidh mé i láthair ag an chruinniú anocht. Tá sé sin ceart go leor. Ná bí buartha. Gabh mo leithscéal, ach ní bheidh am agam casadh leat amárach. Is cuma faoi. Déanfaimid é an tseachtain seo chugainn.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	**Samplaí**
Ainmfhocal firinscneach a thosaíonn le guta + réamhfhocal ina dhiaidh	An tUasal Ó Dúill Ag caint leis an Uasal Ó Dúill An tUachtarán Bhí coinne agam leis an Uachtarán.
An t-infhinideach agus cuspóir	Ba mhaith liom coinne a dhéanamh. Tá brón orm an scéal sin a chloisteáil. Caithfimid socrú a dhéanamh. Ba mhaith liom bronntanas a cheannach do Mháire.
An aimsir fháistineach den bhriathar (Rialta agus neamhrialta)	An mbeidh tú ann? Beidh/ní bheidh. Cuirfidh mé an litir sa phost.
Caint indíreach (An aimsir fháistineach – roinnt bheag briathra)	Dúirt Seán go gcaithfeadh sé imeacht go luath. Dúirt sé nach mbeadh sé déanach.
Stór focal	**Samplaí**
Féach: Aonad 5 Taisteal agus laethanta saoire *Aonad 7 Caitheamh aimsire (spórt agus ceol)* *Aonad 9 An saol laethúil*	

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht
Coinne nó socrú foirmeálta nó neamhfhoirmeálta a dhéanamh le duine nó daoine eile. Coinne nó socrú a chur ar ceal nó ar athlá, brón a chur in iúl agus leithscéal a ghabháil agus freagra a thabhairt ar leithscéal. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh
Nótaí, litreacha, teachtaireachtaí ríomhphoist, fógraí agus araile a bhaineann le coinní agus socruithe a léamh agus a thuiscint chomh fada agus nach bhfuil aon saintéarmaí in úsáid iontu.

Scríobh
Nótaí, litreacha, teachtaireachtaí ríomhphoist simplí a scríobh ag déanamh socruithe bunúsacha maidir le coinní agus cruinnuithe.

Topaic 13: Ag foghlaim teangacha

Feidhmeanna		Samplaí
13.1	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cad iad na teangacha ata acu agus ag freagairt na ceiste sin	Cad iad na teangacha atá agat? Tá Iodáilis agam agus tá mé ag déanamh staidéir ar an Ghearmáinis faoi láthair
13.2	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine faoin eolas atá acu ar theangacha faoi leith agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil Spáinnis ar do thoil agat? Tá, tá mé líofa. An féidir leat Gearmáinis a labhairt? Is féidir, ach níl mé rómhaith.
13.3	Ag labhairt faoi do chumas i dteangacha faoi leith	Tá mé ag foghlaim Gaeilge. Tá rud beag Gaeilge agam. Tá mé in ann Iodáilis a labhairt go maith. Tuigim an Fhraincis ach ní féidir liom í a scríobh. Tá Gearmáinis mhaith agam.
13.4	Ag cur tuairimí in iúl faoi fhoghlaim teanga	Tá an ghramadach an-deacair. Sílim go bhfuil na fuaimeanna an-chasta. Is breá liom na canúintí difriúla. Níl na focail ródheacair.
13.5	Ag déanamh comparáide idir teangacha	Cé acu is fearr leat an Ghaeilge nó an Fhraincis? An Ghaeilge, tá sí níos fusa. Cé acu is fusa, an Spáinnis nó an Iodáilis? Is dóigh liom go bhfuil an ghramadach níos fusa san Iodáilis.
13.6	Ag déanamh comparáide idir teangacha	Is dóigh liom go bhfuil an Spáinnis níos casta ná an Iodáilis. Measaim go bhfuil sé níos fusa an Fhraincis a thuiscint ná an Spáinnis.
13.7	Ag labhairt faoi chúrsaí teanga	Rinne mé cúrsa i nGaeltacht Dhún na nGall ag an Cháisc. Rinne mé cúrsa deireadh seachtaine le gairid. Tá mé ag freastal ar rang oíche sa chathair faoi láthair.
13.8	Ag lorg tuairimí agus ag cur tuairimí in iúl faoi chúrsaí/ranganna teanga	Ar thaitin an cúrsa leat? Thaitin. Bhí sé iontach. Thaitin an cúrsa ar an Cheathrú Rua go mór liom. D'fhoghlaim mé a lán sa rang.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

		Bhí an múinteoir an-mhaith ar fad. Bhí an rang leadránach. Bhí an-bhéim ar an ghramadach.
13.9	Ag cur ceisteanna faoi scrúdú agus ag freagairt ceisteanna faoin ábhar sin	An ndearna tú aon scrúdú Gaeilge fós? Rinne mé A2 an bhliain seo caite. Bhí sé ceart go leor ach bhí an scrúdú measartha deacair.
13. 10	Ag lorg cabhrach sa rang teanga	Abair é sin arís, le do thoil. Cén Ghaeilge atá ar...? Cad é mar a deirtear… as Gaeilge? Cén fáth a bhfuil séimhiú/urú ansin?

Gramadach	**Samplaí**
An t-alt + ainmfhocal	An Pholainnis An Ghearmáinis An tSeapáinis An tSínis
Ainmfhocal + aidiacht	Fraincis mhaith Gearmáinis mheasartha
Ainmfhocal iolra + aidiacht	Fuaimeanna difriúla Teangacha deacra
Céimeanna comparáide na haidiachta	Deacair – níos deacra Furasta – níos fusa
Caint indíreach	Feictear dom nach bhfuil… Is dóigh léi go bhfuil…
An tuiseal ginideach - tar éis an ainm bhriathartha (is leor bheith in ann é a aithint ag an leibhéal seo)	Ag foghlaim Gearmáinise Ag labhairt Spáinnise

Stór focal	**Samplaí**
Teangacha *(Chomh maith leis na teangacha atá ar eolas ag na foghlaimeoirí)*	Gàidhlig (Gaeilge na hAlban) Breatnais/an Bhreatnais Rúisis/an Rúisis Polainnis/an Pholainnis Gréigis/an Ghréigis Portaingéilis/an Phortaingéilis Sínis/an tSínis Seapáinis/an tSeapáinis

Scrúduithe	An scrúdú/na scrúduithe An scrúdú cainte An scrúdú éisteachta An scrúdú scríofa An scrúdú léitheoireachta.
Ceantair Ghaeltachta	Gaeltacht Dhún na nGall Gaeltacht Chonamara Gaeltacht na Mumhan Gaeltacht na Mí Gaeltacht Mhaigh Eo An Ghaeltacht Na Gaeltachtaí Muintir na Gaeltachta

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …

Labhairt agus éisteacht

A rá cad iad na teangacha atá ar a dtoil acu agus labhairt faoin chumas atá acu sna teangacha sin. Tuairimí a lorg agus a fhreagairt faoi theangacha agus comparáidí simplí a dhéanamh eatarthu. Cur síos simplí a thabhairt ar ranganna teanga atá déanta acu nó atá á ndéanamh acu chomh maith le tuairimí a lorg agus a chur in iúl faoi ranganna teanga. Cabhair a lorg ón mhúinteoir agus ó mhic léinn eile sa rang teanga. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí.

Léamh

An buneolas a bhaineann le cúrsaí/ranganna teanga a thuiscint. Cur síos simplí a thuiscint (in ailt agus araile) faoi thaithí daoine eile ar theangacha a fhoghlaim.

Scríobh

Píosa simplí a scríobh faoi na teangacha atá acu agus an cumas atá acu sna teangacha sin.

Topaic 14: Caitheamh aimsire

Feidhmeanna		Samplaí
14.1	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine an mbreathnaíonn siad ar an teilifís go minic agus ag freagairt na ceiste sin	An mbreathnaíonn tú ar an teilifís go minic? Breathnaím ar an nuacht anois is arís. Ní bhreathnaíonn. Is fearr liom éisteacht le cláir cheoil ar an raidió.
14.2	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine an dtaitníonn cineál áirithe cláir leo agus ag freagairt na ceiste sin	An maith leat na sobail? Is fuath liom iad. Tá siad an-leadránach. An dtaitníonn cláir spóirt leat? Taitníonn uaireanta, nuair a bhíonn galf nó rugbaí ar siúl.
14.3	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine cén cineál leabhar a thaitníonn leo agus ag freagairt na ceiste sin	A Shéamais, is breá leatsa bheith ag léitheoireacht, cén cineál leabhar a thaitníonn leat? Is maith liom gach cineál leabhar i ndáiríre. Is breá liom úrscéalta. Gearrscéalta is mó a thaitníonn liom.
14.4	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine ar léigh siad leabhar faoi leith agus ag freagairt na ceiste sin	Ar léigh tú an leabhar nua le Micheál Ó Conghaile? Léigh, thaitin sé gó mór liom. Ar léigh tú aon rud le Nuala Ní Dhomhnaill? Níor léigh. Níl mé róthógtha le filíocht. Is fearr liom prós.
14.5	Ag cur ceiste faoi cad is ábhar do shaothar faoi leith agus ag freagairt na ceiste sin	Cad is ábhar don leabhar sin? Scéal é faoi bhean óg as Conamara a chaith blianta fada ag obair in otharlann san Afraic.
14.6		Cad é a mheasann tú de Beckett? Cad é do thuairim de Edna O'Brien?
14.7	Ag lorg tuairime duine	Is dóigh liom go bhfuil sé go hiontach. Ceapaim nach scríbhneoir rómhaith é. Bhí an leabhar deireanach an-spéisiúil.
14.8	Ag cur tuairime in iúl	Is fíor duit, tá sé an-ghreannmhar. Tá an ceart ar fad agat. Cinnte. Tá sé sin fíor.
14.9	Ag aontú le tuairim duine eile	Ní aontaím leis sin. Measaim féin go bhfuil sé go maith. Ní dóigh liom go bhfuil sé sin fíor.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

14.10	Ag easaontú le tuairim duine eile Ag cur comhairle ar dhuine	Mholfainn duit an leabhar sin a léamh. Ba cheart duit an leabhar sin a léamh.

Gramadach	**Samplaí**
Na foirmeacha treise den fhorainm réamhfhoclach **le**	Is dóigh liomsa An dóigh leatsa…?
An modh coinníollach	Mholfainn duit.. An molfá dom…?
An tuiseal ginideach - nuair a thagann dhá ainmfhocal le chéile (féach na samplaí). Ag an leibhéal seo, is leor do na foghlaimeoirí bheith in ann an tuiseal ginideach a aithint.	Clár ceoil Dráma grinn Tús an chláir Ainm an údair

Stór focal	**Samplaí**
Léitheoireacht	Nuachtán/nuachtáin Iris/irisí/iriseoir Úrscéal/úrscéalta Gearrscéal/gearrscéalta Dán/dánta Dráma/drámaí Údar/an t-údar/údair Scríbhneoir/an scríbhneoir/scríbhneoirí File/an file/filí Drámadóir/an drámadóir/drámadóirí
Cineálacha clár	An nuacht Clár spóirt Clár ceoil Clár cainte Clár grinn Sobalchlár Cartún Clár cúrsaí reatha

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht Labhairt faoi na cineálacha clár a thaitníonn agus nach dtaitníonn leo ar an raidió agus ar an teilifís. A rá cad iad na cineálacha leabhar/irisí a léann siad agus tuairimí a nochtadh i dtaobh cineálacha faoi leith leabhar/irisí. Cur síos simplí a thabhairt ar ábhar saothair faoi leith. Díospóireacht shimplí a bheith acu le duine/daoine eile faoi na hábhair seo. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Na príomhsmaointe in ailt faoin ábhar seo a thuiscint chomh fada agus nach mbaintear úsáid as aon saintéarmaí. An buneolas i sceidil raidió nó teilifíse a thuiscint. ***Scríobh*** Cur síos simplí a scríobh faoin spéis atá acu féin sa léitheoireacht agus i gcláir raidió agus teilifíse.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Topaic 15: Ag labhairt faoin am atá amach romhainn

Feidhmeanna		**Samplaí**
15.1	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine faoi na pleananna atá acu don deireadh seachtaine agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil aon rud socruithe agat don deireadh seachtaine, a Shéamais? Tá mé ag dul siar go Gaillimh. Níl i ndáiríre, ach sílim go bhfuil mo chara Aoife ag teacht ar cuairt. Tá mé féin agus Pól ag dul ó thuaidh go Béal Feirste ar feadh cúpla lá.
15.2	Ag cur ceiste ar dhuine/dhaoine faoi na pleananna atá acu d'ócáidí faoi leith agus ag freagairt na ceiste sin	An bhfuil aon rud beartaithe agat don Cháisc fós? Má bhíonn an aimsir go deas, rachaidh mé siar go Gaillimh. An bhfuil aon phleananna agat don Nollaig, a Phóil? Má bhíonn an t-airgead agam, rachaidh mé go Londain.
15.3	Ag moladh rud faoi leith a dhéanamh agus ag glacadh le moladh nó ag diúltú do mholadh	Cad faoi dul go dtí an phictiúrlann anocht? Sin smaoineamh maith. An rachaimid amach le Seán agus Micheál anocht? B'fhéidir san oíche amárach mar tá mise ag obair anocht. Níl fonn orm tiomáint go Gaillimh amárach, an dtógfaimid an traein? Cinnte, beidh sé go breá.
15.4	Ag iarraidh ar dhuine/dhaoine gar a dhéanamh agus ag cur in iúl go bhfuil nó nach bhfuil tú sásta gar a dhéanamh	An ndéanfaidh tú gar dom? Déanfaidh, cinnte. An rachaidh tú go dtí an banc dom? Rachaidh mé níos moille mar tá coinne agam anois. An bhfaighidh tú cúpla rud san ollmhargadh dom? Gheobhaidh, cinnte.

© *Ollscoil na hÉireann, Má Nuad*

Gramadach	Samplaí
An aimsir láithreach + an t-ainm briathartha leis an aimsir fháistineach a chur in iúl	Tá mé ag casadh le Seán amárach. An bhfuil tú ag imeacht don Nollaig? Tá siad ag teacht anseo amárach.
Ag cur gluaiseachta in iúl	Ag dul siar Ag dul soir Ag dul ó thuaidh Ag dul dheas
Ag baint úsáide as 'má' le cur síos ar an am atá le teacht	Má bhíonn an t-am agam, rachaidh mé go Béal Feirste. Má théann tú go dtí an siopa, faigh nuachtán dom, le do thoil.
An aimsir fháistineach den bhriathar (briathra rialta agus neamhrialta)	Beidh mé sa Spáinn ar feadh seachtaine. An mbeidh tú ag dul thar lear ag an Nollaig? Beidh/Ní bheidh.

Stór focal	Samplaí
Féach: Aonad 5 Taisteal agus laethanta saoire *Aonad 12 Coinní agus socruithe*	

Beidh na foghlaimeoirí ábalta …
Labhairt agus éisteacht Labhairt faoi na pleananna atá acu don deireadh seachtaine agus d'ócáidí eile i rith na bliana. Moltaí a dhéanamh maidir le pleananna agus glacadh le moladh. Diúltú do mholadh agus cúiseanna a thabhairt leis an diúltú sin nó moladh eile a dhéanamh. Iarraidh ar dhuine gar a dhéanamh dóibh agus cur in iúl go bhfuil siad nó nach bhfuil siad sásta gar a dhéanamh do dhuine eile. Ceisteanna agus cur síos measartha bunúsach a bhaineann leis na nithe thuas a thuiscint chomh fada is nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Léamh*** Nótaí, litreacha, teachtaireachtaí ríomhphoist, fógraí agus araile a bhaineann le pleananna agus socruithe a léamh agus a thuiscint chomh fada agus nach n-úsáidtear aon saintéarmaí. ***Scríobh*** Nótaí, teachtaireachta ríomhphoist, litreacha simplí a scríobh ag déanamh socruithe bunúsacha maidir le socruithe, coinní agus araile.